

Aleksandr Sergeyeviç Puşkin
RUSLAN VE LUDMİLA

Aleksandr Sergeyeviç Puşkin'in
YKY'deki kitapları

- Yevgeni Onegin (2003)
Ruslan ve Ludmila (2010)
Poemalar (2012)
Yüzbaşının Kızı (2017)

KÂZIM TAŞKENT KLASİK YAPITLAR DİZİSİ

Aleksandr Sergeyeviç Puşkin

RUSLAN VE LUDMİLA

Çeviren

Kayhan Yükseler

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 3160
Kâzım Taşkent
Klasik Yapıtlar Dizisi - 79

Ruslan ve Ludmila / Aleksandr Sergeyeviç Puşkin
Özgün adı: Ruslan i Lyudmila
Çeviren: Kayhan Yükseler

Kitap editörü: Fahri Güllüoğlu

Kapak tasarımı: Mehmet Ulusel

Baskı: printcenter
Sultan Selim Mahallesi Libadiye Sokağı No: 3
4. Levent 34416 İSTANBUL
Tel: +90 (212) 371 0 300
Sertifika No: 13779

Bu kitap **Print on Demand** yöntemiyle sipariş üzerine basılmıştır.

Çeviriye temel alınan baskı: Sobraniye Soçineniy tom tretiy Moskva, 1960

1. baskı: İstanbul, Ağustos 2010
3. baskı: İstanbul, Ekim 2019
ISBN 978-975-08-1840-0

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2019
Sertifika No: 44719

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0212) 252 47 00 Faks: (0212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
[facebook.com/YapıKrediKulturSanatYayincilik](https://www.facebook.com/YapıKrediKulturSanatYayincilik)
twitter.com/YKYHaber
[instagram.com/yapikrediyayinlari](https://www.instagram.com/yapikrediyayinlari)

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İÇİNDEKİLER

Çevirmenin Önsözü • 7

RUSLAN VE LUDMİLA

İthaf • 11

Birinci Şarkı • 13

İkinci Şarkı • 30

Üçüncü Şarkı • 46

Dördüncü Şarkı • 60

Beşinci Şarkı • 71

Altıncı Şarkı • 88

Epilog • 100

ÇEVİRMENİN ÖNSÖZÜ

Altı şarkı ve epilogdan oluşan bu masal-poemada Güneş lakaplı Kiev Prensi Vladimir'in yiğit şövalyelerinden Ruslan ile Prens Vladimir'in kızı Prenses Ludmila'nın evlenmeleri, Ludmila'nın düğün gecesi bir büyücü tarafından kaçırılması, ardından, prensesi gizliden gizliye seven Prens Vladimir'in şövalyelerinden Rodgay, Farlaf ve Hazar Hanı Ratmir'in Ruslan'la birlikte Ludmila'yı arama girişimleri destansı-masalsı bir havada anlatılır.

Puşkin, mizahı, kahramanlığı, ironiyi, hüznü ve o dönemin tutucu çevrelerince fazla cesur bulunan ve tepkilere yol açan, bugüne çok olağan karşılanabilecek cinselliği bir arada kullandığı bu yapıtında, Rus tarihinden, eski Rus masallarından geniş biçimde yararlanmıştı. Her şarkı (bölüm), yapıtın bütünüyle hem ezgisel hem de yapısal olarak uyum içindedir. Puşkin, aşırı coşkulardan, okuyucunun duygularını sarsacak anlatımdan özenle kaçınır, dili yalın ve süslemesizdir.

Puşkin, ilk poeması olan *Ruslan ve Ludmila*'yı 21 yaşında kaleme almıştı. Yenilikçi ve canlı üslubu hemen dikkatleri çekti. Hayatın eğlenceli yanı, Puşkin'in bu yapıtına kadar hiçbir Rus yazarınca bu denli güçlü dile getirilmemişti. Kullandığı kaba halk dili, kimi soylu çevrelerce yerden yere vurulurken, Puşkin'den yana gençler tarafından övgüyle karşılandı. O dönemin Rus şiirine hayli aykırı gelebilecek yaklar kullanıyordu, bir örnek:

*Ama dinle dostum: Dert değil ki
Kararsız gençliğin yitirilmesi.
Kuşkusuz, ak saçlı bir ihtiyarım şimdi,
Biraz da kamburum çıkmış belki;
Değilim artık eskiden olduğu gibi,
Ne öyle canlı, ne öyle sevimli;
“Ama,” diye çaçaron kadın ekledi.
Açıyorum sırrımı: “Ben büyücüyüm!”*

Puşkin bu yapıtında temel düşüncesini, çok açık ve mantık sırasına uygun biçimde ortaya koyar. Kötülüğe karşı iyiliğin, zorbalığa karşı özgürlük düşüncesinin, sahtesine karşı gerçek kahramanlığın, suçluya karşı adaletin zaferini; gözüpekliği, dürüstlüğü, Finliden Hazar hanına kadar Rus olmayan kahramanlara duyulan sempatinin getirdiği yüceliği gayet canlı bir biçimde yansıtır. O zamana kadar Rus edebiyatında bir benzeri görülmemiş bu yeni poema, sınırsız iyimserlik ve yaşam sevinciyle dolup taşıyordu.

Ruslan ve Ludmila'da özgürlüğün, sadeliğin, doğallığın, gerçeğin dile getirilmesi, basit bir masalın yüceltilmesine ve onun bir epik destan düzeyine yükseltilmesine, kaba sözcüklerin ve uyakların kullanılmasına kadar varan halkçı eğilim, gerçekten de bir edebiyat kıyametinin kopmasına, ünlü Rus düşünür ve edebiyat eleştirmeni Vissarion Belinski'nin vurguladığı gibi, *Ruslan ve Ludmila*'nın gün ışığına çıkmasıyla, Rus yazın tarihinde yeni bir dönemin başlamasına yol açtı. Bu anlamda Puşkin'in bu yapıtı, kimi Rus eleştirmenlerce modası geçmiş sahte klasisizm akımına karşı kazanılan bir zafer olarak görüldü. Puşkin'in öğretmeni, Rus romantizminin öncülerinden ünlü Rus şairi Vasili Jukovski, Puşkin'e gönderdiği portresinin arkasına şöyle yazacaktı: “Kaybeden öğretmenden, zaferi kazanan öğrencisine...”

Ruslan ve Ludmila poemasından sonra Puşkin'in yaşamının ve yapıtlarının Petersburg dönemi sona erdi. Puşkin'in yaratıcılığı, anayasal monarşiden yana olan soyluların başlattığı kurtuluş hareketinin tırmanış ve Dekabrist ideaların ilerleme yıllarında çiçek açmış ve gelişmiştir.

RUSLAN VE LUDMİLA

İTHAF

Sizin için, gönlümün sultanları,
Güzelleri, sizin için sadece
Yazdım güvenilir elimle
Evvel zaman masalları,
Fısıltısı altında geveze geçmişin
Ve altın boş vakitlerimde;
Kabul edin bu neşeli dizelerimi!
Kimseden bir övgü beklemeden!
Tatlı bir umutla mutluyum şimdi,
Belki de genç bir kız aşk titremesiyle
Bakacak diye gizli gizli
Benim günahkâr şiirlerime.

Koyun kenarında yeşil bir meşe vardır;
Meşenin üzerinde de altın bir zincir:
Bilge bir kedi gündüz gece
Durmadan dolaşır zincirde;
Sağa gitti mi – şarkı çığırır,
Sola gitti mi – masal anlatır.

Orası harika: Orada orman cini dolaşıyor,
 Denizkızı oturuyor dalların üzerinde;
 Orada gizemli yollarda benzersiz
 Vahşi hayvanların izleri;
 Orada tavuk ayaklar üzerinde
 Bir kulübe dikiliyor kapısız penceresiz;
 Orası orman ve vadidir göz alabildiğine;
 Orada dalgalar boşanır gürleye gürleye
 Şafağa doğru kumlu ve ıssız kıyıya,
 Ve otuz yakışıklı şövalye birbirinin ardından
 Çıkıyor berrak, parıltılı sulardan,
 Ve onlarla birlikte denizci amcaları;¹
 Prens önünden geçerken orada
 Tutsak ediyor korkunç çarı;
 Orada namlı bir bahadırı
 Halkın önünde ormanlardan, denizlerden
 Bulutlar içinde götürüyor büyücü;
 Orada prenses kederleniyor zindanda,
 Sadakatle hizmet ediyor bir bozkurt ona;
 Orada Baba-Yaga² havanı ile
 Gezinip duruyor kendi kendine;
 Orada Kral Kaşçey³ altınların başında çürüyor;
 Orada Rus ruhu var... Orası Rus kokuyor!
 Ben de oradaydım ve bal şarabı içtim;
 Gördüm denizin kıyısındaki yeşil meşeyi;
 Altında oturdum ve bilge bir kedi
 Kendi masallarını anlattı bana.
 Birini hatırlıyorum: Bu masalı
 Aktaracağım şimdi dünyaya...

1 Amca: Soylu ve zengin aile çocuklarının eğitimini üstlenen kişi, bizdeki lalaya benzer. (ç. n.)

2 Baba-Yaga: Elinde süpürgesiyle, kovaya benzeyen bir havanda uçarak dolaşan cadı. (ç. n.)

3 Kaşçey (Ölümsüz Kaşçey): Rus masallarında hortlak. (ç. n.)